

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2012. január 21. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. a) Egészítsd ki a megadott mássalhangzókat magánhangzókkal úgy, hogy megfelelő hangrendű, értelmes szavakat kapj! Egy pont egy hangnak felel meg. Tulajdonneveket nem írhatasz.

magas

mély

vegyes

b . k

- b) Miről tájékoztatnak az alábbi képi jelek?

a	
b	

2. Olvasd el figyelmesen az alábbi halandzsaverset és a „fordítását”, majd válaszolj a kérdésekre!

Dzsá gulbe rár kicsere
 áj ni musztasz emo
 áj ni mankütvantsz emo
 adde ni maruva bato! jaman!

Ole dzsuro manni he
 ole csilambo ábibi he
 ole buglo iningi he
 lünlel dáji he! jaman!

Szél völgye farkas fészke
 mért nem őriztél engem
 mért nem segítettél engem
 most nem nyomna kő! ajaj!

Könnyemmel mosdattalak
 hajammal törölgettelek
 véremmel itattalak
 mindig szerettelek! ajaj!

(Weöres Sándor: *Barbár dal – képzelt eredeti és képzelt fordítás*)
 (részlet)

- a) A felsoroltak közül húzd alá azokat a szavakat, amelyek a halandzsaversben igék lehetnek!

musztasz, gulbe, csilambo, áj, iningi

- b) Mi lehet a halandzsaversben a *ni* szó jelentése?

.....

- c) A halandzsavers 2. versszakában melyik szó lehet:

indulatszó:

határozószó:

a	
b	
c	

3.	<p>a) Röviden fogalmazd meg, kik között és milyen helyzetben vagy hol hangozhatnak el az alábbi mondatok! (Pl.: Adhatok még valamit? – Vásárláskor az eladó a vevőnek)</p> <p>A) Legalább te mellém állhattál volna!</p> <p>.....</p> <p>B) Kérem a következőt!</p> <p>.....</p> <p>C) Kérem, hogy csak az összes név elhangzása után tapsoljanak!</p> <p>.....</p> <p>b) Egy igénytelenül megfogalmazott iskolai írásbeli felelet egy részletét olvashatod itt. Milyen nyelvhasználati, stilisztikai hibákat követett el a tanuló? Húzd alá a 6 hibát! Minden pontozott vonalra egy javítást írd!</p> <p>A törökök jól átverték a magyarokat, amikor csellel elfoglalták Budát. Az is tök gáz volt, hogy Török Bálintot is foglyul ejtették. Amikor ezt a királyné megtudta, nagyon kiborult, és a kisfiával együtt lelépett. Ezt irtó izgalmasan mutatja be az Egri csillagok. Én nagyon bírom Gárdonyi regényét.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">a</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">b</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>	a		b									
a														
b														
4.	<p>Írd le az alábbi szavak toldalékos alakjait helyesen!</p> <p>a) szebb + ből:</p> <p>b) meggy + vel:</p> <p>c) Kossuth + hoz:</p> <p>d) Bernadett + től:</p> <p>e) Papp + val:</p> <p>f) az + hoz:</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">a</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">b</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">c</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">d</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">e</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">f</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f	
a														
b														
c														
d														
e														
f														

5.	<p>Fejezd ki egy szóval a szólásokat!</p> <p>a) kitették a szűrét:</p> <p>b) szedi a sátorfáját:</p> <p>c) tejbén-vajban fürösztik:</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c			
a										
b										
c										
6.	<p>Írj egy-egy példát a megadott szószerkezetre az alábbi kis szövegből!</p> <p style="text-align: center;">A zebrákról</p> <p>Afrikában évszázadok óta népes családokban élnek, minden társukat személyesen ismerik. Legfontosabb azonosító jellegzetességük testük csíkok alkotta mintázata.</p> <p>Pl.: helyhatározós szószerkezet: Afrikában élnek</p> <p>a) tárgyas szószerkezet:</p> <p>b) időhatározós szószerkezet:</p> <p>c) minőségjelzős szószerkezet:</p> <p>d) birtokos jelzős szószerkezet:</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										
7.	<p>Az alábbi három mondat alapján válaszolj a kérdésekre!</p> <p>A) A követ átadta megbízólevelét. B) A követ nem voltam képes felemelni. C) Félek, hogy valaki követ engem.</p> <p>a) Az állítás mellé írd a megfelelő mondat betűjelét! Egy helyre több betűjel is kerülhet!</p> <p>A <i>követ</i> szóalak egyben szótő is:</p> <p>A <i>követ</i> szó a mondat alanya:</p> <p>A <i>követ</i> szó főnév:</p> <p>b) Húzd alá a megfelelő választ!</p> <p>A követ szó a három mondat alapján:</p> <p style="text-align: center;">több jelentésű azonos alakú rokon értelmű</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b					
a										
b										

8. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	
d	
e	

Újjászületett a solymári vár

„A solymári várat először egy 1390 körül keltezett oklevélben említik, így feltehetően az 1350-es évek után építtette Lackfi István nádor” – mondta el Szalay Gábor építész, műemléki tervező a helyszínen. „Mivel stratégiaileg kulcsfontosságú helyen fekszik, a későbbiekben jobbára királyi birtok volt” – tette hozzá.

Hogy a vár szerepét megértsük, elég egy pillantást vetnünk a környékre az egykori torony helyén álló kilátóból: a Budáról kivezető bécsi út völgye teljes egészében belátható, így érthető, hogy aki a várat birtokolta, az védte nyugat felől Budát – vagy akár fenyegetést is jelenthetett annak számára.

Az erősség így gyakorta gazdát cserélt, a nagyobb arányú átépítések azonban az uralkodókhoz köthetők. A régészeti adatok szerint jelentősen változott a vár Zsigmond, majd II. Ulászló uralkodása alatt is. Különösen az utóbbinak volt kedves a solymári magaslat: írásos emlék őrzi, hogy gyakran időzött itt.

„A feltárt reneszánsz kőtöredékek java része ehhez a korszakhoz köthető” – mondta Szalay Gábor. Ekkoriban megpróbálhatták haditechnikailag is korszerűsíteni a várat, ám a tűzfegyverek, ágyúk korára a többi, magaslaton álló erősséghez hasonlóan szinte védhetlenné vált.

A török Buda elfoglalása után felégette a solymári várat, ezután már nem épült újjá. A 18. században ráadásul a betelepülő lakók az építkezésekhez elhordták a köveit. A 20. század elején már azonosíthatatlan volt, merre lehetett Solymár erőssége. Végül a harmincas évek elején egy lelkes helytörténész, muzeológus találta meg ismét: dr. Valkó Arisztid sokáig kereste a környező magaslatokon, míg végül a saját házával szemben álló dombon bukkant rá.

Ma ismét van vára Solymárnak. Néhány falat az elmúlt évtizedekben feltártak és helyreállítottak, azonban a nagyarányú építkezésre 2006-ig várni kellett: ekkor az önkormányzat egy uniós pályázaton 51 millió forintot nyert. Ebből és a település saját forrásai-ból épült fel többek között a várfal, a kapu, a kilátótorony, a kútreakstrukció az udvaron, és ekkor hozták létre a reneszánsz faragványokat bemutató kis kiállítást is a hajdani palota helyén.

a) Hol készült a riport és kivel?

.....

b) Kire vagy mire vonatkoznak a szöveg alábbi, aláhúzott kifejezései?

„Különösen az utóbbinak volt kedves a solymári magaslat.” (3. bekezdés)

.....

„Ekkoriban megpróbálhatták haditechnikailag is korszerűsíteni a várat.” (4. bekezdés)

.....

„... az védte nyugat felől Budát....” (2. bekezdés)

.....

c) Mi minden okozhatta a várépület romlását? Két példát említs!

1.
2.

d) Töltsd ki a táblázatot a megfelelő adatokkal!

Név	Tisztség, foglalkozás	Szerepe a vár életében, feltárásában
	nádor	
		megtalálta a romokat
Zsigmond		

e) Írd az események mellé a megfelelő dátumot vagy időszakot!

- a lakók elhordták a köveit
- Solymárnak még nincsen vára
- első említése
- maradványainak a megtalálása
- uniós támogatás

9. A vers elolvasása után oldd meg a feladatokat!

Kányádi Sándor: **Szarvas-itató**

Ahol a szarvas inni jár,
 moccanatlan a nyír s a nyár;
 Még a fűszál is tiszteleg,
 mikor a szarvas inni megy;
 megáll akkor a patak is
 egy pillanatig áll a víz:
 s ő lépked, ringatja magát,
 agancsa égő, ékes ág.

a) Egészítsd ki a mondatot!

A vers rímű sorokból áll.

b) A vers szavai közül melyek lehetnek azonos alakúak? Írj 2 példát!

.....

c) Milyen költői kép az utolsó sor?

.....

a	
b	
c	

10. Írj fogalmazást az alábbi címmel:

Kedvenc hősöm

Válassz egyet kedvenc film- vagy regényhőseid közül, és mutasd be, jellemezd őt 10–12 mondatban! Meggyőzően indokold, hogy miért éppen ezt a szereplőt választottad! Töre-
kedj arra, hogy a műalkotás azonosítható legyen (ha tudod, írd le a címét, a szerzőjét vagy a rendezőjét is)!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	